

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Debrecen: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — áll.
 Másik: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
 Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

Öles reklámok jelennek meg nap-nap után, a melyek jelentik:

- Jön!
- Ki jön?
- Ó jön!
- Ki jön?
- A program jön!
- Mi van a programban?
- A programban van az út, az igazság, a boldogság és az élet! Senki sem üdvözölhet, hanem ha a program után.

Hasonló plakátok más fortélyal hívják föl a nagyrédmű közönség figyelmét, a következő sorrendben:

Jön!... Ó jön!... Nőjön!...
 Nőjön nagyra a kormány népszerűsége!
 ... Ilyen kormány, olyan kormány!...
 Kiváltja az adókat! Meggyógyítja a bénákat! Fölszárítja a könyveket!... A kinek kell valami, megkapja s a ki nem kér, annak nem adnak... Ide jertek, tapsoljatok!... A ki vesz, annak lesz!...

Itt látható az óriás kígyó, a bűvös tükör, a fej nélküli test és a test nélküli fej!
 Itt látható az Ariadne vörös fonala, a császári jóakarát, a teljes összhang és a boldogító program!

Gyönyörű látványosságok Viziók, hallucinációk, konvulziók, médiumok és hipnotizőrök!... Jön! Ó jön!... Nőjön!...
 Nőjön nagyra a kormány népszerűsége!
 Baraumot elhomályosító leleményesség.

gel üzik a reklámot s készítik a szemre a hálcygót, a gondolkozó és eszmélő agy számára a bódító szeszt. Aranyhegyeket ígérnek boldog boldogtalannak kit lekenyerezni lehet.

Mindennek a becsületos neve pedig az, hogy vakulj magyar. Hajtsd meg a nyakas fejedet és hajlítsd meg az egyenes derakadat; mondj le az örök üdvösségről, akkor kaphatsz érte program alakjában egy tál lencsét.

Mióta a világ áll, nagy erőfeszítések mindig nagy célok érdekében történtek. De micsoda rugója van az inparlamentáris kormány tülekedésének a nemzeti eszme ellenében? A nemzet a maga szuverénitásával, a függetlenségéért, az önállóságáért, gyönyörű nyelvünk érvényesítéséért, a nemzeti egység kiépítéséért és alkotmányos szabadságának esorbitalan épségéért küzd — tehát oly célokért, a melyekért érdemes eltérni végzetlen nyomort és szenvedést is. De micsoda nagy cél az, a mely a törvénytelen kormány tagjait mozgatja?

Letörni vagy megakasztani a nemzetet nagy céljai követésében; hát ez is olyan cél, a melyért magyar emberek hevülnek s amelyre jobb sorsra méltó tudást pazarolnak? Pártot ütni s összecsoportosítani a ké-es lelkiismeretű exisytenciákat egy olyan hadjáratra, amely a nemzet ellen irányul; a nemzet leverése; hát ez olyan lelkesítő cél, a mely szentesíti az eszközöket?

Tegnap ünnepelte Anglia egyik fiának emlékezetét: Nelson halálának százéves

fordulóját. Száz éve mult, hogy Nelson halálósan megsebsült a Viktória hajóján, a melyről parancsait osztogatta. A vezér meghalt, de megalapította hazájának világhatalmát. Meghalt, de halhatatlanná tette nevét hazája nagyságában és halhatatlanságában.

De micsoda végzet vár az olyan férfiakra, a kik nem a nemzetért, hanem a nemzet ellen hadakoznak? Herosztráteszek sorsa: a világ szégyene, a reklámhősöké: a világ nevetsége, a mely éles fegyvernél jobban öl.

Legyen hát harc.

Van a dinasztának ujra „minden gazságra képes“ kormánya és megkezdődik a halálíg tartó harc a kamarilla és nemzet között. Ismét zajos időket élünk, az a bizonyos, hur, mely a nemzet türelmét jelképező végsőig megfeszül és csak egy mozdulat, a hur elpattan. Vége lesz a bárgyu birkatürelmeknek, melylyel eltörtük szótlanul azokat az ökölcspásokat, amikkel bennünket a koronás főtől kezdve az utolsó Smolen Tónik illettek. A szeptember 23-iki „fogadtatás“ lelkünkbe markolt és az a hideg esontos osztrák kéz még, mindig szorongatja szívünket. Ez volt a betöltése az ugrai levélnek, cholopynak és az erőszakos törvénytelen ségek egész sorozatának, melyet ellenünk a

Micike levele.

Kedves nagynéném!
 Beállt az esős őszi időszak, vége a kellemes sétéknak. „Hervad már ligetünk“, hol annyi sok szép délutánt töltöttünk a nyáron. Sárga levél zörög tarlott bokrai közt, gondosított utjai sárosság. Napok óta hull az eső. Ily időben jól esik fűtött meleg szobában levelet írni azoknak, akiket szeretünk.

Kedves nagynéném talán neheztel is rám, hogy oly rég nem írtam. Isten bizony megérdemelném, pedig nagy oka volt annak, hogy nem írhattam. Képzeld csak nénikém, egész regényt éltem át a nyáron. Még pedig igazán, nem képzeltet. Egy eleven ügyvéddel, dr. Verő Kálmánnal.

Nem tagadom, csinos fiatal ember dr. Verő. Magas termetű, csillogó fekete szemekkel, merészen felkunkorított fekete bajuszával. Ruhája pedánsan kivasalva, lakkeipője mindig olyan, mintha új lenne.

A ligetben ismerkedtem meg vele a nyáron, bár látásból rég ismertem. Több barátommal és unokafivéremmel, Gézával sétáltam ott, midőn láttam, hogy dr. Verő a ligetbe érve, az első padnál zsebkendőjével leverte a port lakkeipőjéről. Annnyira el volt a helyi dve munkájába, hogy nem vette észre, amint egy munkás a locsoló kocsival közeledett és elhaladt mellette. Ekkor zsebkendőjével leverte világos szürke ruhájáról a viz-

seppet és a porcs nedves kendőt zsebre dugva, felénk tartott. Társaságunkhoz csatlakozott, melyben több ismerőse volt. Mikor bemutatott, első kérdése az volt, mi közben a mellettem álló Gézára célozott:

- Hogy mulat kedves nagysád?
- Köszönöm, jól — válaszoltam kurtán.
- Ma nagyon meleg van — folytatta a szellemes társalgást dr. Verő.

— Az bizony, — feleltem és elvéve Gézától a legyezőmet, átadtam neki, hogy hűsítse magát vele.

— Köszönöm szépen. Ne foszsa meg tőle udvarlóját, akinek még nagyobb melege van, mint nekem.

— De hisz rólad csak úgy csorog a verejték? — mondá Géza.

Verő zavartan nyúlt a zsebkendője után és óvatosan megörülte vele arcát és homlokát, nehogy elrontsa gondos frizuráját és felsűtött bajuszát.

Nem tudtam visszafojtani a kacajt a fölött, amit ekkor láttam. A sáros, piszkos zsebkendőből egészen fekete lett az arca. Majdnem szerencsenné változott.

Megszáram és kölcsön adtam neki egy tisztá kendőt. Halásan fogadta és félrevonulva, zsebtükre segítségével letörülte arcáról a piszkot.

Másnap szépen kimosva és kivasalva hozta el a kendőt. És ettől fogva lépten nyomon követett. Valóságos üldözőt sze-

relmével. Pedig éreztettem vele, hogy ellenzenves nekem. Alapjában véve nem kellemetlen ember, de a hiúsága rettenetes. Aki ennyire hű, az önző ember; az nem szerethet hiven, tisztán, igazán. Neg is mondtam ezt az atyjának, aki a mult héten nálunk járt, hogy a fia számára megkérje a kezemet. Szóval: kikosaraztam.

Es képzeld csak nénikém: a gonosz ember nem esett kétségbe e fölött. Még öngyilkossági kísérletet se követett el. Sőt mulatságokra is eljár. Szombaton résztvevett egy jótékonycélu táncvigalmon, hol addig kérlette Rózsika barátommet, hogy kölcsönözze neki illatos esipkés zsebkendőcskéjét, míg az teljesítette kívánságát. Vasárnap délbön hazavitte a kendőcskét és — ünnepélyesen megkérte Rózsika kezét.

Rózsika igen-t mondott. Azt mondják, jól tette. De hisz ha ez igaz, akkor én rosszul tettem, hogy kikosaraztam! Mi a véleménye édes nénikém? Ah, mondja meg őszintén! Maga bizonyára ért ehhez, hisz hét leányt adott férjhez. És vajjon reperálható-e a dolog?

Kezeit csókolja
 Miczi.
 Másolat hitelűl:
 Makoldy Margit.

Jó cipők csakis **Krausz Mornál** kaphatók **lőter 34. a főposta mellett** saját készítmény mégis olcsóbb a gyárinál.

legutolsó esztendő leforgása alatt elkö-
vettek.

Különbözőkép magyarázták a felséges ur jóakarói és gaz tanácsadói a szeptember 23-iki viselkedést. A legutolsó magyarázat, mely a bécsi „Zeit”-ban látott napvilágot egyenesen megdöbbenést keltett. A király gyűlöli gróf Apponyi Albertet — írja a Zeit — és e gyűlöletét nem mulasztja el vele éreztetni, ahol csak az hatalmában áll.

Nem akarom a király eljárását — ha ez igaz — itt e helyen bíráló tárgyává tenni, hisz sem én, sem más teremtettem lélek ez árva, szerencsétlen hazában azt meg nem teheti, mert nekünk ahhoz jogunk nincs. Amit a koronával ékesített fő tesz, legyen bár akár mily helytelen, az jól van téve, mert tételes törvényünk szerint a király személye szent és sérthetetlen.

Nekünk nincs jogunk pálcát törni királyunk eljárása felett, aki a jóízű és művelt társalgó legelső szakaszát: a vendégjogot oly súlyosan megsértette. Nekünk csak ahhoz van jogunk, hogy szabadon gondolhatunk amire tetszik, a bíráló alkövéseket jogunk van letörölni patyolatkendővel, vagy durva vászonnal és jogunk van pénzzel és vérrel hozzájárulni a gőgös osztrák nagyzási hóbortokhoz.

Az uralkodó haragszik Apponyira, tehát megveti a magyar nemzetet. — Egyenes osztrák logika. Ha Apponyira nem haragudnék, bizonyára a pesti láncid egyik oroszlanja volna gyűlöletének kuforrása — de nem engedne.

Nos hát mi sem engedünk! Két hogy áll egymással szemben, melyek vágyják a találkozást, de azért egyik sem mozdul helyéből. Az osztrák gazság, a nyílt és burkolt abszolútizmus, a darabontok, az akasztófa a pulver és blei eddig nem birt bennünket megtörni, ezután sem fog. Haladópartot csinálnak — jól teszik. Ha akad néhány oly elvetemült, hatalom árnyékában meghuzódni szerető sehonnai, aki velük tart, az biztosan halad a nemzet megvetése felé. Felosztatják a Házat — tegyék. Az agg király ma már annyira befolyása alatt áll ezeknek a nemzet testén rágódó férgeknek, hogy arra ismét rá tudják venni. Ha most provokálják a nemzet itéletét, az biztosan megsemmisíti az egész halva született haladó partot.

Igen ám, de azt beszélnek jól beavatott körökben, hogy 60 millió korona terhe alatt roskadozik a titkos rendelkezési alap, amely összeget a nemzeti akarat megvásárlására áldozzák. Büszkén verik a mellüket ellenségeink, hogy ezért az összegért megveszik még a lelkünk üdvösségét is. Kétszáz ezer korona jut egy választó kerületre! Valóban szép pénz egy csomóban. El is fogy biztosan. A kortések kezén, a szolgabírák és főispánok kezén. Jut belőle a választók aljának is. Sokan megfognak gazdagodni.

De nem hiszem, hogy akadjon széles e hazában olyan emberiségéből, nemzeti érzéséből kivetkőzött gazember, aki hitvány pénzért áruba bocsátja hazája jövődjét, önállóságát és nemzeti törekvéseit, aki eladja lelki üdvösségét, aki porba alázza magát, hogy

ellenségeink büszkén vágassák arcunkba, hogy megvásároltak bennünket.

Itt van újra az az idő, amikor minden embernek, ki magyar vért érez csörgedezni ereiben, tette készen kell állnia. Önvédelmi harcunkat most pénzrel, hitvány csengő aranyokkal akarják leszerelni? Résen kell lenni, mert nagy lesz a küzdelem, melyet vívnunk kell.

Királyunk és a kamarilla indította meg ellenünk a harcot!

Legyen hát harc!

Békásy Jenő.

Kie hát a Hortobágy.

Állítottuk és állítjuk, hogy a Hortobágy nem a városnak mint jogi személynek, hanem a város belső házas telkes polgárainak tulajdona. Állításunknak bizonyítása céljából hivatkozunk épen a városnak mint jogi személynek 1871-ben egyhangulag hozott közgyűlési határozatára és jelezzük, miképp abban a helyzetben vagyunk, hogy ezt a közgyűlési határozatot egész terjedelmében lapunknak egyik közeli számához mellékelteként csatoljuk, hogy olvassóink, és az érdekelt nagy közönség a kérdés miben léte felől a teljes felvilágosítást megszerezhessek és itéletüket a tulajdon kérdésében meghozhassák. Ugy véljük, hogy e tényünkkel az igazságot, és csakis az igazságot, ezt a legfőbb jót szolgáljuk. Előző egyik közleményünkben rá mutattunk arra, hogy a városi tanács közgyűlési utasítás dacára mind máig nem nyomatta ki a Hortobágy ügyére vonatkozó iratokat, okmányokat. Jeleztük azt is, hogy a — tanácsai megbízásra készült — tiszti főügyészi vélemény is bölcsen hallgat arról az 1871. évi közgyűlési határozatról. Nos, mi ezt a kétrédbeli mulasztást — sajnáljuk, de enyebb kifejezést nem találunk — pótolni akarjuk ennek a közgyűlési határozatnak egész terjedelmében leendő közlésével.

Már most megemlítjük tájékozás végett azt, hogy ennek a közgyűlési határozatnak is meg van a maga történelmi előnye.

A m. kir. Igazságügy miniszter ugyanis 1867 évi november 12-én kelt 11593 számú leiratával vélemény adás végett hívta fel Debrecen város közönségét arra nézve, hogy a közös haszonvételeket arányosításról szóló 1826 évi XII és 1840 évi XXX és XXXI törvény cikkeknek hatálya mi módon volna legcélszerűbben kiterjeszhető a szab. kir. városok határaitra is? E miniszteri leirat következtében a város közgyűlése még 1867 évben megbizta az akkori közigazgatási bizottmányt, hogy a magánlevéltári bizottmánnyal együtt készítsen el a véleményes jelentést. A közigazgatási bizottmány azután egy 12 tagú szűkebb bizottmánynak adta ki az ügyet előkészítés végett.

Ez a szűkebbkörű bizottmány és utána a közigazgatási bizottmány is úgy találták, hogy Debrecenben olyan különleges, olyan sajátos közös haszonvételi viszonyok vannak, hogy ezeket egy általánosan kötelező törvény keretében megoldani nem lehet, vagyis tehát a debreceni közös haszonvételeket, csakis egy erről rendelkező különös törvény által lehetne legcélszerűbb módon szabályozni.

Mindezeket maga az említett közgyűlési határozat mondja el bevezető részében.

Miután a nevezett bizottmányok elké-

szültek, terjedelmes és az ügynek minden részletére kiterjeszkedő munkálatokkal: ez a közgyűlés elé került, melyet azután a közgyűlés 1871 évi november 25-én, tehát az igazságügyminiszteri leirat kelte után négy év múlva egyhangulag magáévé is tett.

Ez a közgyűlési határozat I—III. részre oszlik.

Az I. részben megállapítja és egyenként felsorolja azt, hogy melyek voltak eddig a közös haszonvételek és elismeri, hogy az egyenként elsorolt birtokbeli haszonvételeknek tulajdonjoga egész a XVIII. század közepéig mind kivétel nélkül közösek voltak; ekkor határunk egy része egyeseknek kiosztatott és ez a kiosztatott rész az illetőknek tulajdonává lett. Ezek az ugynevezett házutáni — ondódi — földek. A többi birtokbeli haszonvétel tulajdonjoga pedig továbbra is közös maradt a házas beltelkes polgárok között. Határozat foglaltatik ebben az I. alatti részben arra nézve is, hogy jövőre nézve mely birtokbeli haszonvételek szolgáljanak a városnak „mint városnak” (jogi személynek) és mely haszonvételek maradjanak a város belső házas telkes polgárságának részére. Ez utóbbiak között foglaltatik az egész Hortobágy is.

A II. alatti részben aztán megállapítja a közgyűlés az arányosításnak a kulcsát, mely ugyanaz legyen, mint volt a ház után való földeknek kiosztásánál, t. i. minden 8 □ öl belső telek után esik a közös haszonvétel tárgyául szolgáló birtokból egy öl széles és 300 öl hosszú terület. Az arányosítás alapja tehát a telek, még pedig a régi városi kerítésen belüli belső telek, mert ettől függ az,

hogy valaki a városi polgárok községének tagja lehessen,

hogy valaki, míg a határ közös, annak használatában részesülhessen, és mert:

belső telek birtoka nélkül a határból, midőn annak némely részét egyesekre átruházták, sem kiosztás, sem vétel útján szerejni nem lehetett.

A III. alatti részben pedig szól a közgyűlési határozat az arányosításnak végrehajtásáról; még pedig külön A) alatt a legelőre nézve, B) alatt az erdősegekre nézve, C) alatt a bormérési jogra nézve, D) alatt a vadászati és halászati jogra nézve.

Záradékkul pedig kimondja a határozat, hogy:

„Mint hogy ezen arányosítás fogantatba vétele folytán a határnak több mint 50,000 holdat tevő része magánosok birtokába megy át, s így azon alap, melyen az ideig a városi hitelek nyugodott — jelentékenyen megkövesbedik, a külső legelőnél pedig bizonyos tagföldek, melyek eddig a város közszükségeinek fedezésére szolgáltak — a legelőnek kikerekítése tekintetéből ahhoz csatoltatnának s így a közpénztárba jövedelmezni megszűnnének, a milyenk a máti kaszálló, a zámi határszél, a két álmuzg és a kádarspartai földek; véleményünk szerint egyfelől az elvont jövedelem helyreállítása; másfelől a hitelnek szilárdon fenntartása tekintetéből azt hozza magával az igazság, hogy a haszonvételeknek egyesekre átruházása alkalmával az azokon fekvő teher is az egyesekre menjen át. Véleményünk tehát az, hogy a belső legelőnél minden osztályozott hold illetőségre egyszersmindenkorra 24 forint, a külső legelőnél minden kis marha illetőségre 2 forint teher szabassék, mely teher lefizetésére ötévi időköz tüzessék s addig, míg ezen te-

har le nem tisztáztatik, senkinek illetősége nevére telekkönyveileg át ne irattassék."

"Az ezen munkálatban befektetett elvekből kifolyólag ha ezen egyezség úgy amint a városi közgyűlés által megállapított, a belvárosi házbirtokok által elfogadtatik, azon esetben ennek foganatba vétele, egy a városi közgyűlésből e végett kinevezendő küldöttségre lenne bízandó, mely küldöttség — eljárásáról hiteles jegyzőkönyvet vezetvén azt a szükséges térképekkel és földkönyvekkel együtt a városi közgyűlés elé terjesztendi. Ezen küldöttség ellen netalán felmerülő panaszok tárgyában felfolyamodás a városi közgyűléshez s tovább bírokon belül történhetik."

Ekben az itt nagyjából ismertetett határozatában a városi közgyűlés 1871-ben egyhangulag elismerte a Hortobágyra nézve a belső házastelkes polgároknak kizárólagos jogát. A mostani közgyűlés által kiküldött néhány tagu bizottság négy szavazat többséggel ezt a jogot, melyet a polgárság azóta is fényesen és szakadatlanul gyakorol — egyszerűen eldobozni akarja.

Legyen szives ez a tisztelt bizottság az elődök által elismert jogokat a megérdemelt, de mindenesetre müvelt emberhez méltó tiszteletben részesíteni. Legyünk méltányosak még nem késő.

Az itt ismertetett közgyűlési határozatot semmibe vevő bizottsági tárgyalás oly annyira felizgalhatja a szenvedélyeket, hogy az egész rendezési tervezet dugába dőlhet. A belső házastelkes polgárság követelheti ennek a jogerős a közgyűlési határozatnak végrehajtását és ha követeli: a végrehajtást ugyan sem a tisztelt bizottság, sem a közgyűlés nem lesz képes megakadályozni.

Egyház és iskola.

Az egyházkerület közgyűlése. A tiszántuli ev. ref. egyházkerület szerdán délelőtt 9 órakor tartja a főiskola dísztermében két napra terjedő őszi rendes közgyűlést, mint rendszeren bizonyára most is nagyon népes lesz és több napig el fog tartani. A közgyűlés első napján Kiss Áron püspök és Diesöffy József egyházkerületi főjegyző, második napján pedig gróf Dégenteld József az Angol királynő éttermében lakomát rendez a gyűlés alkotó tagjainak.

Tanítók gyűlése. A hajdumegyei tanítók Gönczy Pál nevét viselő egyezsége "debreceni járás-köre" e hó 28-án, szombaton d. u. 3 órakor a debreceni városház közgyűlési termében tartandó gyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A kézi munkára nevelés és a modern rajztanítás. Felolvassa: Vácsa György, ipari iskolai rajztanár. 3. A gyermektanulmányozás. Felolvassa: Dr. Barcsa János, tanár. 4. Tisztújítás. 5. Esetleges indítványok.

Az ifjuság politikai vélemény nyilvánítása. Igen fontos gyűlése volt hétfőn délután 5 órakor az akadémiai ifjuságnak a kollégiumban, melynek tárgyát a tüntetések politikai állásfoglalás megbeszélése és az országos diákszövetség ügye képezték. A gyűlés rendkívül népes volt és a határozata is feltűnően figyelemre méltó. A tüntetések és a politikai dolgok ügyében azt határozták el egyhangulag, hogy kérvényt intéznek a tamári karhoz; engedjék meg az ifjuságnak hogy véleményét a kollégium épületében is nyilváníthassa. Kérik esetleg az iskolai törvény idevonatkozó paragrafusának oly módosítását, hogy az ifjak tájékozhatassák magukat a felől, hogy ha az iskolán kívül a polgári hatóságoknak vannak alávetve, miért

kell, ha politikai gyűlést akarnak tartani, arra az engedélyt még a kollégiumi igazgatóságtól is kikérni. Az országos diákszövetség ügyében a budapesti diákok erre törekvő felhívását, a vidéki iskolához hasonlóan, visszatartották és tiltakoznak az ellen, hogy ők — egyeuranguk lévén — a többi vidéki iskolák diákjai fölébe helyezkedjenek. Debrecenben a közelben országos diákkongresszus lesz és itt akarják az országos diákszövetséget megalakítani.

Az udvari politika.

Udvari, dinasztikus politikusok mindig akadtak Magyarországon és a ki egy kissé a történetirő szemével vizsgálja a dolgokat, nem fog tulságosan fennakadni azon, hogy ebben a szomorú időszakban is akadtak férfiak, akik vállalkoztak a kormányzásra, a nemzeti küzdelem letörésére, az uralkodói szkarat feltétlen végrehajtására. De, hogy el is érnek-e valamit? az már más kérdés. Adót, költségvetés: nem kapnak, mivel akarják hát az állam pénzügyi egyensúlyát fenntartani? Kölcsönt nem kapnak, mivel akarják hát állítólagos nagy gazdasági reformjait megvalósítani? Mondják, hogy programjuk szemképrázatosan fényes. Majd elvállik. De hát honnan veszik az erőt, a képességet ennek a programnak a megvalósításához.

Am ne erről a még ismeretlen fényes program megvalósításáról beszéljünk, hanem a köztársaságos folyó feladatokról, az 1906-diki költségvetésről, amelyet a törvény szerint már szinte a parlament elé kellett volna terjesztetni. Ha igazán parlamenti kormányval állunk szemben, akkor első kötelessége volna magának költségvetést, a múltira nézve felmentést, a jövőre nézve felhatalmazást szerezni. De ez az állítólagos parlamenti kormány elnapoltatta a parlamentet és olyan időre hivatta össze, hogy módja sincs megfelelni ennek a legelemibb kötelességnek.

Beszéljünk a jövő év elején lejáró kereskedelmi szerződésekről, amelyeknek parlamenti elintézése nélkül Magyarország a legképtelenebb, közjogiilag és gazdaságilag egyaránt veszedelmes helyzetbe kerül. Honnan veszi ez a csonka kabinet, amelynek még csak pénzügyminisztere sincs, az erőt és képességet pusztán ezeknek az e'emi és sürgős feladatoknak a megoldására? Vegyük csak a sürgős feladatok közül a készízetések felvételét és képzéljük el Fejérváryt, amint valutapolitikai problémákat magyaráz; vagy képzéljük el egyszerűen, amint pénzügyi expozét mond, pénzügyi reformterveket magyaráz és hatalmas számkulcsokkal dobálódzik! Hát kit akarnak ezek az urak bolonddá tenni, hogy ők parlamenti kormánynak tekintik magukat és az alkotmányos kibontakozásra vállalkoztak? És kivel akarják elhíetni, hogy nekik hivatalusuk, módjuk, tudásuk és hatalmuk van arra, hogy az országot demokratikus, szociális és gazdasági reformokkal regenerálják? Ezekkel az erővel, ezekkel a képességekkel ilyen mult után, ilyen alkotmányjogi helyzetben és az ország ilyen hangulata közepett! Ha nem az ország bűrére menne ez az éppen olyan gonosz, mint képtelen és kilátástalan vállalkozás, inkább gunyt és szánalmat érdemelne, mint haragot és elkeseredést.

Mert a reakciónak különböző formái és változatai vannak. Van reakció, mely felekezeti dolgokban türelmetlen, de egyebekben meghagyja az emberek teljes szabadságát. Van reakció, mely gazdasági dolgokban liberális, de a gyülekezési, egyesülési és sajtószabadságot tartja szűk korlátok között. Van olyan reakció is, mely megelőgszik az emberek társadalmi osztályok szerint való elkülönítésével, de egyéb kárt nem tesz. Am van egy reakció, mely mindeme fajtákat egyesíti magában. Mely vallási dolgokban bigott, türelmetlen, az embert csak születési rangja szerint becsüli, a népet csak katonanyagnak és ágyutölteléknek nézi, mely minden szabadság, minden haladás ellensége, mely zsernok, önző, kegyetlen és birtelen. Ez az a reakció, melyet évezéadokon át a bécsi burg képvisel. Ez a reakció tör most,

régi hagyományaihoz hiven, Magyarország alkotmányára és függetlenségére és igazán kacagni való dolog, ha akadnak olyanok, akik ezzel a reakcióval demokratikus és szociális reformok érdekében szövetkeznek és akik komolyan hiszik, hogy ezzel a szövetséggel a haladást, a szabadságot, a népjogokat szoiálják.

Kossuth kormányzói esküje.

Közi és ismerteti: dr. Kardos Samu.

1707 június 13-ika és 1849 április 19-én két nevezetes dátum a magyar nemzet történetében. Az első dátum jelöli azt a napot melyen a II. Rákóczi Ferenc hívására az Onodon egybegyült karok és rendek magának Rákócziak előszóval előadott propositiójára kimondották, hogy az ország romlására törő ausztriai ház uralmát megszüntetnek nyilvánítják. A második dátum pedig jelenti azt a napot, mikor a magyar nemzet törvényesen egybegyült főrendei és képviselői a debreceni ev. ref. kollégium imatermében báró Perényi Zsigmond, a főrendiház másodelnökének és Almácssy Pál, a képviselőház elnökének előülése mellett vegyes ülést tartván, a képviselőház jegyzője, Szacsavay Imre felolvasta a Kossuth Lajos által szerkesztett és a képviselőház április 14-iki ülésében elfogadott függetlenségi nyilatkozatot, melynek meghallgatása után az egybegyült főrendek és képviselők azt elfogadván, a később (1849 október 24-én) vértanúságot szenvedett Perényi Zsigmond e szavakkal zárta be az ülést: „Miatán a felolvasott szerkezetre (t. i. függetlenségi nyilatkozatra) senki észrevételt nem tett, kimondom tehát, hogy a magyar nemzet vegyes ülésében egybegyült főrendek és képviselők a felolvasott nyilatkozványt közakarattal elfogadták. Ennek következtében intézkedni fogok, hogy az kellő számú példányokban kinyomatván, az ország minden törvényhatóságai és lakosai között kiosztassék.

Az 1849 április 19-iki vegyes ülésében a magyar nemzet törvényesen egybegyült főrendei és képviselői által egyhangu határozattal hozott függetlenségi nyilatkozat 4-ik, vagyis utolsó pontja így hangzik:

„4-ik pont: Az ország jövőendő kormányrendszerét minden részleteiben a nemzetgyűlés fogja megállapítani, addig pedig míg ez a fentebbi alapelvek nyomán megállapíthattnék, az országot egész kiterjedésében a nemzetgyűlés minden tagjának egy ajku felkiáltásával s közmegegyezéssel kinevezett kormányzó elnök: Kossuth Lajos fogja a maga mellé veendő miniszterekkel, úgy saját magának, mint az általa nevezendő minisztereknek személyes felelősségük s számadási kötelezettségük mellett kormányozni.”

Kossuth Lajos, mint a magyar nemzet törvényesen egybegyült főrendei és képviselői által egyhangulag megválasztott kormányzóelnök a Halász Boldizsár képviselő által fogalmazott és a képviselőház 1849 május 4-iki ülésében elfogadott következő szövegű esküt tette le a képviselőház ugyanezen ülésében:

„En Kossuth Lajos, a nemzetgyűlése által választott kormányzó elnök, az élő Istenre esküszöm, hogy a reám bízott hivatal kötelességeit személyes felelősségem mellett úgy fogom teljesíteni, hogy Magyarország függetlensége, szabadsága s területi épsége megtartassék, és a nemzetgyűlése által hozott törvényeknek és határozatoknak foganatba szerzetessék. Isten engem úgy segítjen!”

Kossuth Lajost, röviddel az ország kormányzó elnökévé történt megválasztása után báró Jósika Miklós és barátai kezdeményezésére az erdélyi főrendek és képviselők azzal tisztelték meg, hogy a diszkardot, melyet 1614-ben Bethlen G. bor, Erdély fejedelmévé történt megválasztásának megerősítéséül I. Ahmed szultántól kapott, Kossuth-

nak ajándékozták. E történelmi nevezetességű kard sorsát Kossuth Lajos maga jegyezte fel egy kis negyedrét iv papírszeletre melyet szent ereklyé gyanánt őrzök gyűjteményemben.

„Bethlen Gábor kardja, melyet Erdély fejedelmévé választása megerősítésének jelvényéül I. Ahmed Szultán küldött számára 1614-ben.

E történelmi nevezetességű kardot s a hozzá tartozó tört. Erdély ajándékozta Kossuthnak ország kormányzóvá megválasztása alkalmából 1849-ben.

E karddal oldalán ment Kossuth a debreceni református templomban tartott azon országos ülésbe, melyben kormányzóí esküjét letette, s abban Isten és a nemzet előtt megesküdt, hogy az Ország függetlenségének mind haláláig híve leszen.

Jegyzék. Kossuth a mint semmi mást-ugy e kardot sem vitte magával a számkivetésbe. Ki mentette meg az elkobzástól? nem tudatik. Valaki kivitte török országba azon szándokkal, hogy Kossuth kezébe juttatja Kutáhyában; de csak Constantinápolig mehetett, ott a kardot ezer piaster fejében egy bankháznál azon utasítással tette zálogba, hogy a kard Kossuth tulajdona lévén, a hitelező, azt kölcsön adott pénzének megtérítésével neki kezébe szolgáltatassa. Kossuth kiváltotta a kétszeresen nevezetes történelmi ereklyét de a válról függő ezüst lánc kardkötőnek, mely hozzá tartozott, nem birt nyomába jutni.

Kossuth esküt tett Magyarországra függetlenségére és szabadságára 1849 május 4 én és Kossuth eme esküjéhez hű maradt 44 évi száműzetés, hontalanság dacára mind haláláig. I-ső Ferenc József is esküt tett 1867 június 8-án, az élő Istenre, a boldogságos Szűz Máriára és az Istennek minden szentire fogadván, hogy az Isten egyházait, Magyarországot és társországi törvényhatóságait, egyházi és világi minden rendű lakosait jogaikban, kiváltságaikban, szabadságukban, szabadalmaikban, törvényeikben, régi jó és helyben hagyott szokásaikban megtartandja; Magyarországot és Társországi jogait, alkotmányát, törvényes függetlenségét és területi egészét pedig fentartandja. Nem sokára elvált, hogy I. Ferenc József lesz-e és marad-e olyan hű letett kormányzóí esküjéhez vala?

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Kedd, okt. 24. „Vasgyáros“, színmű.
Szerda, okt. 25. „Lili“, operette.
Csütörtök, okt. 26. „Suhanc“, operette.
Péntek, okt. 27. „Ember tragédiája“, drámai költemény.
Szombat, okt. 28. „Ember tragédiája“, drámai költemény.

Műsorváltozás. A szinigazgató mély gyásza miatt a műsor is szenved. Holnap „Az erény utjai“ helyét „Lili“ kerül színre. E régi kedves operettére már előbb készült az énekes személyzet s az előadást — a műsorváltozás dacára — a legsikerültebbek közt fogja majd emlegetni a közönség. A szerepek a legjobb kezekben vannak. Az előadás iránt méltán van nagy érdeklődés.

Suhanc. Csütörtökön Fóti Frida egyik legjobb szerepében lép fel; Konti bájos zenéjű, népszerű operettjében a *Suhanc* ban, a melyet az igazgatóság gondos előadásban újít fel. A darabban az énekes társulat legjobb tagjai látják el a többi szerepeket.

Lisistrata valóságos művészi esemény lesz a *Lisistrata* bemutató előadása. — kiváló zenei alkotásból nap-nap után folynak a próbák, míg a Király színház elektrolektronusa a villamos effektust készíti elő a mi a debreceni közönség előtt feltűnést fog keleteni.

„Csokonai Vitéz Mihály“ című darabjával 500 koronát nyert a Zilahy-féle pályázaton Szabados Elek szatmári ref. főgimnáziumi tanár. A pályanyertes mű a jövő hónapban színre kerül.

HIREK.

Elfogadták a vízvezeték terveit.

Nagy lépéssel haladt előre a debreceni vízvezeték ügye. A bizottság hétfői ülésén letárgyalta a vízvezeték részletes terveit, a vízvezetési szabályrendeletet. Az ülésen jelen voltak Körner Adolf elnöklété alatt Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos, Mazoss György, Fejér Ferenc, Tüdős János dr. Márk Endre, Varga Kálmán, Simonffy Imre, Schvarcz Vilmos.

Aczél Géza a vízvezeték és csatornázási tervezetet részletesen adja elő. Bemutatja a bizottságnak a tervrajzokat, a mely szerint a szükséges vízmennyiséget adó kutak a köntösgáton fúrnák. A vízmenedékből öntött vasból készült csöveken, mely aszfalt burkolattal volna ellátva, — vezetnék a vizet a cső hálózaton át. A víztorony a nagyerdőn épül majd fel. A szükséges vízmennyiséget, amely óránként 50 köbméter tesz ki, tiz kut adja. A főcső 270 milliméter átmérőjű, míg a többi csövek már jóval, keskenyebbek. A vízszállításra vonatkozólag kijelenti, hogy a mérnöki osztály erre nézve a tanácshoz részletes jelentést terjesztett be.

Márk Endre a technikai kérdésekhez nem ért, azonban mégis érdeklő, hogy csőhálózat, mely a bábaképzőn túl nem terjed ki, hogy — bővül a tuleső területeken.

Aczél Géza: A tervezet számít ezzel s a szükséges vízmennyiséget a kifogásolt területek is megkapják. Egyelőre még nem szükségesek a mellécsőhálózatok. Egyben jelenti, hogy a naponta szükséges 5000 köbméter vizet s tiz kut közül 8 szolgáltatja, két kut tartalékban marad. Ha több viz kell, a tervezet gondoskodik arról, hogy a kutak több ezer köbméter vizet is adhatnak.

Márk Endre kérdés, hogy a főcső megbirja a vízmennyiség szolgáltatását?

Aczél Géza, kijelenti, hogy a fővezeték a viznek 50 százalékkal való emelését elbirja, így tehát veszedelem eshetősége fenn nem forog.

Fejér Ferenc: kívánatosnak tartja, hogy a gépjavitó műhely, dohánygyár, bábaképző vágóhid felé a hálózatot kibővítsék. Aczél Géza kijelenti, hogy a gyárakra a vezetékét má erőszakolni felesleges; ha azok kívánják a vezetékét, meg lehet csinálni. A vágóhid felé való kiterjesztés nagyon megdrágítaná a létesítést. Azt hiszi, hogy most még nem okvetlen szükséges, s azért meg kell elégedni a jelenlegi körzettel.

Márk Endre: Ugy tekinti a várost, mint szerződő felet a közönséggel szemben. Már most, ha a vízmennyiség felemelése lehetséges, ajánlja, hogy a mérnöki előterjesztéseket egyszerűen tudomásul vegyék. Statisztikai adatokat szeretne látni arra nézve, hogy kik és mit fizetnek a vízhasználatért, két körzetre van beosztva a város, kérde, hogy a két körzeten belül, hogy ejtessék meg a számítás? A használat szerint e vagy a szobák száma szerint?

Aczél Géza kijelenti, hogy statisztikai adatok szerint történt a számítás és pedig az 1904. évi adó fizetés alapján t. i. hogy mely házak mennyi adót fizettek s hány szoba van a telken. Az ötszáz koronán felül fizető házakkal a Szobaszám szerint díjazták a vízmennyiséget. Ezután hosszabb vita fejlődött ki a fölött, hogy a háztulajdonos köteles-e a butorozott szoba után fizetni a vízhasználatot, ha a szobát nem használják.

Aczél Géza kijelenti, hogy a szoba

után ha nincs butorozva és nem használják nem köteles, de ha butorozva van, tekinteti nélkül a használatra köteles a vizet fizetni.

Simonffy Imre kérde, hogy minden háztulajdonos köteles bevezettetni a vezetékét.

Aczél Géza: A szabályzat szerint az oly házakba, ahol lakók vannak, kötelező a vízvezeték, mert lehetővé akarjuk tenni a lakóknak a jó víz élvezetét.

Simonffy Imre végül ajánlja, hogy a csővezet mindenfelé kibővítsék, mert a lakosság egyre növekszik. A bizottság ezután tudomásul vette a részletes tervezetet és elfogadta. Ezután következett a vízvezetési szabályrendelet tárgyalása. A bizottság a szabályrendeletet több rendbeli módosítással elfogadta. Ezzel az ülés véget ért.

Thaly Kálmán Debrecenben.

Városunk I. választó kerületének országos képviselője dr. Taaly Kálmán ma este, a budapesti gyorsvonattal fog Debrecenbe érkezni. A közkedvelt és szeretett, ősz tudós mellőzni kívánta a hangos fogadtatást, miért is a pártvezetőség mellőzte azt és a fogadtatására csak a párt intező bizottsága vonul ki a pályaudvarra. Márton Imre pártelnök vezetése alatt. Thaly Kálmán dr. egész héten választói körében fog időzni.

Faarverés a városnál.

Debrecen város tanácsa a bányai erdőszékekben kitermelt faanyagára nézve új határozatot hozott. Az eddig érvényes haszonbérbeadási megváltoztatta és elhatározta, hogy a kitermelt fát árverés alá bocsájtja.

Zilahy Gyula gyásza.

Mély részvételt értesülünk arról, hogy Zilahy Gyula édes anyja, a második férje nevem özvegy Tömösváry Károlyné Dombó Katalin ma reggel Budapesten 68 éves korában elhunyt. Az idős urasszony már pár hét előtt megbetegedett, utóbb pedig veszedelmes műtétnek kellett alávetnie magát, hogy vérmérgezést nem kapjon. A műtét elkésett és a sokat szenvedett urasszonyt megváltotta szenvedésétől a halál. Temetése, s melyen Zilahy Gyula szinigazgató nejevel és gyermekeivel megjelen, holnap lesz Budapesten.

Temetés.

Ma délután 3 órakor temették a szerencsétlenül járt Jóna Dániel könnűrességét. A családja holttestét, elvitette a közokrházból és miután a boncolást az államügyész is mellőzte, ma délután adták vissza a magyar földnek.

Jutalom.

A pénzügyminiszter a dohánytermés kimérésénél és dohányfelvételénél részt vett rendőri személyzet számára 80 korona jutalomdíjat utalványozott.

Az ital áldozata.

Ma reggel 8 órakor a Spira-téle mérgek-kereskedésből (pálinkás butik) eszméletlen állapotban szállították a közokrházba Fodor István nevű csavargót. A szerencsétlent, aki a szeszmelegedésnek esett áldozattal, nem sikerült eszmélete téríteni. A boldogtalan aligha fog felépülni. Elrettentő példáján bárha okulnának a mérget ivó munkások, akiket a pálinkán kívül a politika mérgezett italával is itatnak ma a bécsi lélekkufárok.

Mérgezett kenyér.

Király Mihály napszámos a Dégenfeld-tér 32. sz. a. sátorban olyan kenyeret vett, amely petróleumos ízű volt úgy, hogy rosszul lett tőle. A kerületi orvos megvizsgálta a kenyeret és élvezhetetlennek találta. A petróleumos kenyér elárúsítója ellen a kihágási eljárást megindították.

X Ismét érdekes felfedezés, hogy a legjobb és a legfűlbemesőbb hangu zongorák, pianinok, cimbalmok és legjobb mester-hegedűk, ugyszintén harmonikumok és mindenféle hangszerek, a jó hírnévnek örvendő Komáromi M. műhangszerkészítő-cégnél szerezhetők

Rendkívüli olcsó árban

Fóti, 24. szám Fehérvár-épület.

be legutányocabbán. József-kir.-herceg-utca 2. szám Bika-szálloda mellett. A t. zenekedvelő közönség szíves figyelmét felhívjuk, hogy a fentnevezett cég traktárát csak megtekinteni sziveskedjék, mert itt mindenféle hangszereket nagy a választék és részletfizetésre is kapható. Szakszerű műhely, mely élén egy derék üzemvezető van, ki már mint mester, éremmel és oklevéllel van kitüntetve és már az 1896. országos kiállításon egy hírneves cégnek az ő általa készített hangszere lett kiállítva, egyszersmind Kónáromi-cég kitűnő zongorahangoló. Hangolást vidéken is elfogad.

x Magyar ember nem használ mást csak a híres Hajdusági pedrőt, mely legjobb bajusznövesztő és ápolószer az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 filléért utánvéttel bérmentve küld a készítő: Góosz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen Kossuth utca 8.

TÁVIRATOK.

Az új darabont-főispánok.

Budapest, október 24. A hivatalos lap mai száma közli a hat új főispán kinevezését. A király Pest megye főispánjává Tahy István kamarást, Kolozsmegye főispánjává Teleki László grófot, Arad megye főispánjává Vársárhelyi Béla főrendiházi tagot, Szatmár megye főispánjává pedig Nagy László alispánt nevezte ki. Bihar megye főispánjává Rekl Gyula miniszteri tanácsost nevezte ki. Ezt mind zsebrögzött kézzel kell néznie az országnak, mert most még nincs módjában ezt a politikai komédiát megakadályozni, a mely csak az ország szeme elé fátyol akar lenni, de végarendényében csak bukás lehet. Nem biztos ugyan az sem, hogy a működésüket megkezdik. Különösen Pestvármegyén keltezt ma nagy meglepetést az új főispán kinevezése. A vármegye egyik vezető emberét és tisztviselőjét megkérdezte ma fővárosi tudósítónk, hogy mi az eredményt vár az új főispán működésétől.

Egyáltalában semmiféle működést nem fejthet ki, — mondta munkatársunknak. — A törvény értelmében az újonnan kinevezett főispánnak meg kell esküdnie a közgyűlés előtt a törvényekre installációja alkalmából. Már pedig szeretném látni azt a közgyűlést, amely oda tartja a hátát, hogy azon pusztítsanak.

Nem dörgölődnek.

Budapest, október 24. A napokban az a hír volt elterjedve, hogy az új disszidensek belépnek a haladó pártba és támogatják a kormányt. E hírt megerősítve maga az a körülmény is, hogy az új disszidensek vezetői ma klubhelyiséget vettek a Pannónia szállodában.

Kitüntetés a távozóknak.

Budapest, október 24. Fejérváry gondoskodott arról is, — hogy a lelépő főispánok bucsuzása ne legyen fájdalmas. Bıldı Akos a Ferenc József rend lovagja, Urbán Iván a Lipótránd lovag keresztjét kapta. Fogja még néhány hónap múlva olcsóbban is adni.

Bánffy beszámolója.

Budapest, október 24. Báró Bánffy Dezső az új párt vezére, szegedi választói előtt a közeli napokban beszámolót tart, melyen a kabinet politikáját éles kritika alá veti.

Az általános választói jog.

Budapest, október 24. Ezzel vezet politikai ma a következő nyilatkozatot tette újságírók előtt:

A legutolsó királyi kihallgatáson Fejérváry és Kristóffy a darabont kormány fővezetői a programról tanácskoztak. Ezen a kihallgatáson végérvényesen eldőltötték, hogy a program egyik sarkalatos pontja a tiszta általános választói jog lesz. Ez az audienca adta meg az engedélyt azon tervek keresztül vitelére amelyek a nemzeti ellenállás legyőzését és a többi programponthoz végrehajtását célozzák.

Sine cura Csáky Albin vejének.

Budapest, október 24. A hivatalos lap mai száma még Hertelendy László kinevezését is közli, akit az uralkodó a hatodik fizetési osztályba sorozással közalapítványi igazgatóvá nevezett ki. Hertelendy kultuszminiszteri főigazgató, majd főispáni titkár volt és gróf Csáky Albin főrendiházi elnökök egyike. A kinevezés a kultuszminiszteriumban kellemetlen visszhangra talált és furcsa kommentárja gróf Csáky minapi audiencaijának, amely tudniillik Fejérváry kinevezése előtt közvetlenül folyt le és irányadó volt a reaktiválásra. Vészi József író és lapszerkesztőt tiszteletbeli miniszteri tanácsossá és a miniszterelnökségi sajtóiroda főnökévé nevezte ki a király Bereczik Árpád helyére.

Szapáry Pál fiumei kormányzó.

Budapest, október 24. Gróf Szapáry Pált, mint a hivatalos lap mai száma közli, Fiume és a magyar-horvát tengerpart kormányzójává nevezte ki az uralkodó. Erre a minőségére öt két körülmény is kvalifikálja. Az egyik az, hogy bátyja is kormányzó volt, a másik az, hogy a Duna ünnepelt is ő rendezte. Szakavatottságát bizonyítja az is, hogy igazgatója a magyar fűdő igazgató részvény társaságnak. Szapáry különben már eddig is imponáló pályafutásra tekiathat vissza, volt főispáni titkár is. Mindenesetre a kitűnő attiakelő a bukott és feltámadott kormánynak, s jóleső meglepetést fog kelteni mindenképpen. Szapáry Pál gróf kinevezése különben nem véletlen dolog; már a képviselőház legutolsó ülésén is tudtak róla, úgy, hogy a baloldaltól is reflektáltak a jobboldal dícsérő újságolására. Apponyi Albert gróf is megtudta az esetet és találkozván Szapáryval így szól: hozzá:

— Ma még kezét foghatok veled, de hogy holnap is, azt már nem tudom?

— Hogy holnap-e, azt én sem tudom — felelte az ostoba gróf Szapáry.

Dénes József szabadlábán.

Budapest, október 24. A vádtanács ma döntött Dénes József államvasuti segéd titkár fogvatartása ügyében. A vádtanács, melyen Galánffy elnökölt délután két órakor hozta határozatát, Dénes Józsefet szabadlábra helyezte.

Mit akarnak a darabontok.

Budapest, október 24. A kormány nem nézve semmi akadályt, minden eszközzel igyekszik keresztül vinni terveit. A program érdekében kifejtendő akcióján most dolgoz-

nak a darabontok és megfizetett tandíjszal. Már a közel jövőben többség szerzésre indul, amelyet a sajtó korrupciójával akar bevezetni.

Az orosz forradalom.

Jaketerinoszláv, okt. 24. A vasuti táviró vonalat szétrombolták; azt hiszik, hogy az iparos és kereskedő segédek holnap sztrájkot kezdenek. A munkát ma már sok helyen beszüntették, bérkocsik nem közlekednek; a pályaudvar nincs kivilágítva, a gyári munkások két külön vonaton a külvárosokba utaztak, ennek következtében a munka szünetel.

Moszkva, október 24. Miután a postások is beszüntették a munkát, a levelezést táviratilag közvetítik. Az élelmiszer nagyon kevés. Hus nyolcnapra való, füstölt hús tizenhárom napra, tejféle pedig ötnapra van előre félretéve. A husarak emelkedtek, tej nagyon kevés van.

Moszkva, október 24. A közlekedésügyi miniszter a helyzetet igen komolyának tartja. Azt hiszi, hogy az élelmiszerek fokozatosan drágulnak. Ma egy munkás küldetésig jelent meg előtte, amely azt követelte, hogy adják meg a munkásoknak is a politikai jogokat és bocsássák szabadon a letartóztatott egyéneket.

IRODALOM.

Választmányi ülés a Csokonai körben.

A Csokonai kör választmánya első ülését az évi nagygyűlés óta tegnap délután tartotta s egyúttal az utolsót kölcsönként helyiségben, a kollegium kis tanácstermében. Mert a jövő hét elején valahára saját otthonába, a Csokonai házba költözködhetik a Csokonai kör.

Az ülést Góresi Kálmán elnök vezette s a megnyitáskor melágen üdvözölte a választmány új tagjait: Oláh Károlyt, Jánosy Zoltánt, dr. Barosa Jánost és Lőfkovics Árhurt. Több pénzadományt és másnemű ajándékot jelentett be ezután. Néhai Karap Mór 200 koronát hagyományozott; a feloszlott Fröbel gyermekkert egyesület vagyonából 100 koronát kap a kör. Dr. Bayer József Csokonainak 1793-beli nagyon becses levelét ajánlódkozta ereklyetáruknak. Csáthy Ferenc könyvkereskedése százéves történetének egy példányát küldte ajándékba. A kis monografia Debrecen irodalom történetéből több érdekes adatot sorol fel. Bulyovszky Lilla, most is, miként tavaly, 50 koronát küld a kör céljaira. A lelkes honleányok a pártfogását a százados Csokonai ünnepélyre vert ezüst emlékéremmel fogja viszonzni a választmány. Ugyanezen ünnepély költségeiről való végelszámolást külön választmányi ülésen terjeszti majd elő az elnökség. Egyéb folyó ügyek közül felemlítjük még, hogy a kör első között sietett előfizetni dr. Kardos Samu: „Régi okiratok és levelek Tára” című tudományos folyóiratára.

Egyik legfontosabb tárgya volt ez ülésnek a Csokonai születése évfordulójának évente szokásos ünneplése a felolvasó ülések megkezdésével. A választmány helyesléssel vette tudomásul, hogy a november 17-diki felolvasó est kerete megvan. A megnyitó beszédet Góresi Kálmán mondja. A városi dal-egylet Csokonai dalokat ad elő; Csokonai dallamokat énekel Zilahiné Singhoffer Vilma is zongorakísérettel. Dr. Szücs István kegyesrendi tanár az irodalomtörténet köréből értekezik Csokonainkról és Toldy Ferencről, akinek születése századik évfordulóját a Kisfaludy társaság is most ünnepli. Jánosy Zoltán ref. költő pap saját alkalmi versét szavalja. Végül bejelentik a Zilahy által kitűzött Csokonai színműpályázat eredményét.

Erre meghívják az egyik nyertes pályázót, Homonnai Albertet, s a felolvasó gyűlésen adják át neki a pályadíjat. Este pedig Zilahy színre hozza a másik koszoruzott szindarabot is „Lilla“-t, melynek szerzője még mindig nem árulta el a nevét.

Ugy látszik, hogy a kör az idén sürűben rendez felolvasásokat. A Jókai emlékének való hódolással is adós még. De hát a Jókai emlékünnepe is elő van már készítve. Ez alkalomra dr. Kőrösy Kálmán ír költeményt, — Oláh Gábor, a kollegium könyvtárnoka pedig „Jókai—Debrecen“ címmel az ünnepléshez méltó tanulmányát olvassa fel. A többi felolvasó ülésekre.

Megigérték közreműködésüket: Koncz Ákos, S. Szabó József, Szathmáry Zoltán, s Vándor Iván név alá rejtőzködő kedves tárcaníró.

A szépirodalom köréből: Szávay Gyula, Jánosi Zoltán, Farkas Imre, Vályi Nagy Gusztáv versekkel emelik az esték vonzó erejét. Népszerű tudományos dolgokról olvasnak fel: Zoltai Lajos (Debrecen környékének a történelem előtti műveltségéről): dr. Haendel Vincs, S. Szabó József, Kardos Albert, dr. Molnár István hajdubó szíriányi tanár orosz, — Gál Zoltán pedig angol költőkből való fordításait mutatják be.

Majd a Csokonai házban kijelölt helyiségek rendezettségéről és felszereléséről tanácskoztak. Az elnökséget bízták meg a további tennivalókkal. Együttal Oláh Károly kultur tanácsosoknak ez ügyben kifejtett jó indulatáért jegyzőkönyvi köszönetet mondtak.

Dr. Barcsa János kollegiumi tanár nagy gondnal és fáradsággal összeállította Csokonai bibliográfiáját, a Csokonai a vonatkozó könyvek sajtótervezékek és kéziratok leírását. A választmány e munkáért köszönetét fejezi ki Barcsa Jánosnak s gondja lesz arra, hogy revidálás után, amelyeket Géresi Kálmán vállalt magára, nyomtatásban is megjelenjen.

Végül Komlóssy Arthur alelnök indítványozta Csokonai válogatott költeményeit, amelyből néhány száz példány maradt raktáron, ajándékolni szétosztják a kör alapító és rendes tagjai között; továbbá körlevélben megvételre ajánlják az országban lévő középiskolák ifjúsági könyvtárainak. A titkár több új tagot jelentett be.

KÖZGASZTASÁG.

Husdrágaság és a gazdák. Az országos magyar gazdasági egyesület állatgyógyászati és állategészségügyi szakosztálya október 28 án ülést tart s ez alkalommal foglalkozik a husdrágaság ügyével; ugyanekkor vitatja meg az állati ojtóanyagok forgalombahozatalára vonatkozó szabályrendelet tervezetét is.

Vetőmagsegély a gazdáknak. A csanádmezei mezeibizottság a pénzügyminiszterektől 30.000 koronát vett fel, melyért vetőmagot vett, hogy a községi lakosoknak kiadja. A gazdák 2 év múlva kamat nélkül fizetik vissza a kölcsönt.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

1905. okt. 24.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar selymes (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kg-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 135—137 fillérig. Fiatal közép (páronként 361—320 kilogramm terjedő súlyban) 135—137 fillérig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 135—137 fillérig. — II. Magyar selymes: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronként 300 kilogramm felüli súlyban) 136—137 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm

terjedő súlyban) 134—135 fillérig. Könnyű (páronként 260 kilogramm terjedő súlyban) 131—134 fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl) 1) Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 138—140 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 137—138 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 135—136 fillérig. A hízott sertés üzletirányzata csöndes.

REGÉNY-OSZARNOK

Apáca és kegyencné.

Regény a bécsi életről.

Magyarosította: Szabó Antal. 126

— A veres Jakab! suttogá az egyik.
— Steini testvérünk, suttogá a másik.
— No ezt ugyan menekülni hagyjuk.
— Régi pajtáság jogain,
— Aztán ő nem éri ám a tréfát.

A menekvő valóban a veres Jakab volt, egy vakmerő utcnálló, kivel Wencel és Muki fejszékük első évében Steinban ismerkedtek meg.

— Ezzel csak szép szóval lehet elbánni, mondá Wencel.

— A deszkás koresmában megtaláljuk őt, felelé Muki s társával utánna indult a gyárosnak, ki Laurát a gyárba vezette be.

— Annak a fickónak jobb lába van mint nekünk, hazudá Wencel. Eltűnt, mintha a szélvész sepepte volna el.

— Lássa ön hogy igazam volt, mondá Laura, minán lélegzethez jutott, ellenségünk még nem alszik.

— Ki volt azon 16t ember?

— Ugyanaz, ki engem már hónspoknát üldöz, mint árnyékom. Az ostrom állapota alatt úgy látezik elűnt: azt hittem, hogy valamelyik torlaszon a nyakát szegte, s már nem is aggódtam, de tévedtem, ő él, s nem felejtett el.

— S fényes nappal merete önt megtámadni.

— Istenem, hiszen az utcák mintegy kivannak halva. Nem tudom, honnan jött ez a rettenetes ember, mert hirtelen előttem állott, mintha a földből buvott volna ki, toron ragadt, s a falhoz nyomott.

— Hogy megrabolja kegyedet?

— Nem, nem, mert mig egyik kezével tartott, a másikkal mellzetébe nyult.

— Az istenért, talán pisztolya után.

— Valószínűleg, de a félelem erőt adott nekem, s a midőn védtem magamat, segítségért kiáltottam és nem hiába, mert önk segélyemre siettek barátaim.

— De még sem elég gyorsan arra, hogy a gazembert megfogják.

— A mi engem azonban nem akadályoz, hogy önöknek ne köszönjem életem megmentését.

— Kegyed tudja, hogy élete fenyegetve van, hogy merészel tehát lakásából kíséret nélkül távozni?

— Önnek iraza van, én nagyon vigyázatlan vagyok. Hiszen kocsi áll rendelkezésemre, de nekem tetszik dacolni a veszéllyel, a mi egy férfinál elismerést érdemel, egy gyöngé nőnél azonban nevetséges bravour.

— Ha kegyed ezt belátja drága barátom, akkor jövőre ne kockáztassa oly pajkos gyermek módjára életét, s búsítsa meg a szörnyeteg újabb győzelmét.

— No ezentul okosabb leszek, — mondá Laura revedve, s mosolyogva nyujtott kezét fiatal barátjának. Most vezessen bennünket szegény élő halottunkhoz, bizonyosan unja magát sirjában.

— A két lángész földre espta a magas tetejű kalapot, s büszkén lépdeltek az Erdberd városrész felé, hogy a tolvajok gyűldjét, a deszkás kocsmát felkeressék.

Ismét vidáman, mintha mi sem történt volna, ugrált fel Laura a gyárnek mellett, hogy az öreg vakembernek rövidebbé tegyen egy órát.

Ilyenek a művészek.

Ki gondolta volna e könnyelmű vidor hölgyecskét látva, hogy néhány perc előtt egy orgyilkos körmei közül menekült ki?

— Mégis különös, — mondá Wencel fejszéválva, a mint társával a gyárból távozott.

— Mit találsz különösnek? — kérdé Muki.

— Azt, hogy a veres Jakab oly ostoba lett...

— Miért?

— A kisasszonynak arany karpercei, szép gyűrűi és órája van, s a veres Jakab ezekhez hozzá sem nyul, pedig szereti az ilyen apróságokat.

(Folyt. köv.)

Nincs többé buzaüszög!

Numa Dupuy és Társa

magpacz-a

használat mellett.

22 év óta nagy sikerrel használtatik a buzaüszög a kukorica korom és porüszög, az árpa, zab, burgonya megüszkösödése ellen. Egy csomag két mm. vetőmaghoz 50 fillér. Egy mm.-hoz 26 fillér. Kevésbé értékes utánzatoktól óvakodjunk.

Debrecenben kapható: Kontsek Géza, Mayer Jenő és Komlóssy Lajos urak üzletében.

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VII. Windmühlgasse 33.

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszergyönggélkedők, vérszegények és lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. ü. 2 K. 60 fillér.
1 " 4 " 80 "

Amerikába

hajó indul Havre-ből minden szombat.

Francia utvonál.

Kényelmes, gyors utazás, kitűnő ellátás borral és likőrrel.

Menetjegyek minden állomásra a különböző amerikai vasut vonalakra eredeti árban.

Közelebbi felvilágosítással ingyen és bérmentesen

Französische Linie
Wien, IV. Weyringer Gasse 8.

Erzsébet

sorsjegyeknek a november 1-i húzáshoz való eladására

ügynökök

magas jutalék mellett azonnal felvétetnek. Kétheti eredményes működés után fix-fizetést is adunk. — Neumann és Raab bank és váltó üzlete Budapest Andrassy ut. 50

Őszi vetésre ajánlok:

Eredeti impotált

Squarehead-buza vetőmagot.

Ára 1000 kilogrammonként 480 korona.
Szakszerű gazdaságban legfontosabb a vetőmag. Hiába minden művelés és trágyázás, ha nem használjuk a legnemesebb faj-vetőmagot. Gyakorlatilag és szaktudósok által be van igazolva, hogy a Squarehead-buzának az eddig termelt fajok felett következő előnyei vannak:

Minden talajban megterem.**A legjobban telet.****Feltétlen biztonságot nyuj a vetés megdülése ellen.****A hazai buzáknál korábban érik.****A termés hozama átlagosan 16 métermázsa katasztrális holdankint.****MEZEY ZSIGMOND**

Budapest, V., Váci-ut 74. szám.

Kérjen prospektust!**Tiphus és hasonló járványok ellen a legbiztosabb óvszer a****NOXALL JR.**

a jelenkor legfőbb kórokozója, legkínzóbb, a legolósabb és a legkisebb vízszerűje, mely az ivóvizet kártévesztévé és a legrosszabb vizet is élvezhetővé változtatja. Ameriká, Angol, Belgium és Németországban több százezer van használatban. Minden felszerelés nélkül bárki is bármely vízvezeték csapjára könnyen feltölthető.

Egy darab ára **K 22 50** használati utasítással

Kapható:

AUERIGNAC-nál
Budapest, VIII., Kereposi-ut 11. sz.
Telefon 55-38.

a NOXALL JR magahoni kizógilagos lerakata, valamint minden

műszaki és jobb vaskereskedésben,

Nélkü lözhetlen minden háztartásban.**Jelzálogkölesönök**

(ujak és konvertálások) igen előnyösen, gyorsan kaphatók külföldi tőkék elhelyezése által. — Uradalmak, birtokok és házakon kívül gyárak és ipartelepek is elfogadtatnak jelzálogul. Levélbeli megkereséseket továbbít. Osteuropäische Presse kiadóhivatal Budapest, Kazinczy-utca 2.

Globus-
tisztító kivonat**TITKOS**

betegségek ellen legjobb szer a

„TRIAS”

2-8 napi befecskendéssel a folyást utóbj és fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A legrégbb s legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Fecskendők külön 1 korona. Raktár: Debrecenben Tóth Béla ur gyógyszerárában (Főpiac) és a legtöbb vidéki gyógyszerárában is kapható. — Titoktartás mellett küldi Papp gyógyszerész Tiszaszentimrén.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó Idegbetegségekről és Gutattétről szóló röpiratot

WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „**EGYSZARVU**”-hoz címzett gyógyszerárában **DEBRECENBEN** kapható.

ESZENCIA

és ecetsavgyár keres minden nagyobb városban és vásárokon vegyeskereskedőknél és koresmárosoknál jólbevezetett képviselőt

FIX FIZETÉS

és magas jutalék mellett ajánlatok „B. N. 5803” jellegével **Mosse Rudolf** Bécs, I. Seiterstätte 2. intézendők

Gyomorbajosoknak!

Mindenkinek, aki hűlés, gyomor túlterhelés rossz, nehezen emészthető, forr vagy nagyon hideg ételek élvezete mértéktelen életmód következtében gyomorbajt, mint:

Gyomorkatarrus, gyomornyomás, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyá kásodása van, egy igen jó háziszser ajánlható mely kitűnő eredménnyel már sok év óta ki van próbálva ez a szer a

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybor.

Eme gyógynövénybor előnyösen ismert gyógyerejű növények és jó bor keverékéből áll, mely erősíti és fenntartja az emberi szervezetet. A gyógynövénybor megszüntet emésztési zavarokat és elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a gyógynövénybort idejében használják a gyomorbántalmak már csirájában elfojthatók. Ne késlekedjenek ezt tehát idejekorán használni. Jelek mikor használandók: fejfájás, felbőgés, gyomorégés, eszmör melyek biztos előjelei a krónikus gyomorbajnak, s ezek néhányszori használat után elmúlik.

Székrekedésnél és ennek kellemetlen következményeitől mint: kolikák fájdalmat, sziv dobogás, álmatlanság, ugymint vértolulások és máj, lép és a Pfortader módszernél a gyógynövénybor a leggyorsabban használ. A gyógynövénybor elősegíti az emésztést és a könnyű székelés által tisztítja a gyomrot és a beleket.

Beteges, sápadt kinézés, vérszegénység, bággyadság, mindmegegyenlő következményei a rossz emésztésnek nehéz vérképződésnek s a máj beteges állapotának. Étványtalanságnál, ideges lehangoltság és kedélytelenség, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjek után az emberek gyakran elpusztulnak. A gyógynövénybor az elgyengült életerőnek új impulzust ad. A gyógynövénybor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és a táplálkozást, szabályozza a vérképződést, csillapítja a felizgatott idegeket és új életkedvet teremt. Számos elismerő és köszönő levél bizonyítja ezt.

A gyógynövénybor üvegekben kapható: üvegenként: K. 1.50 és 2.—

Ovakodjunk az utánzatoktól

kérjen kifejezetten

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybort.

A gyógynövénybor nem titkos szer, a következő anyagokból van összetéve: Malagabor 450.0, borszesz 100.0, Glycerin 100.0, vörös bor 240.0 egres-nedv 150.0, cseresznye nedv 420.0, manna 80.0, majoranna, anis, édes gyökér, amerikai erőgyökér, ehalmus gyökér a 10.0.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 30 fillér, minden további szó 3 fillér
va stább betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levéli hirdetésekre pontosan válaszolunk, ha aszükséges bélyeg beklüdtik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Egy 30 éves

vidéki gazdálkodó, ref. özvegy 14000 korona értékű örökséggel, jelenleg 4000 korona vagyonnal, nősülési célból hozzá illő nőt keres. Kimerítő, lehetőleg arczóppal ellátott ajánlatokat „Nősülni vágyó” címen a kiadóhivatal továbbít.

Egy üzlethelyiség

a piac közelében kerestetik, bővebb a kiadóban.

Csinosan butorozott

szobába szoba társat keresek. Cim „Azonnal” jelige a kiadóba.

Utazók.

Fix fizetés és magas jutalékkal nagy részvénytársaságnál azonnali és állandó alkalmazást nyernek. Csakis szellemileg, jó megjelenésű urak küldjék referenciákkal ellátott ajánlataikat „K. R.” jelige alatt Debrecen posta restantó.

Kiadó

A vámospécsi határban a csere alatt 25 hold lakóház és istállóval ellátott birtok 1. évi október 1-től. Tudakozódni Széchenyi-utca 6. szám alatt.

Makulatur

Újság papír) kapható a kiadóhivatalban.

Egy szoba

konyha, faskamara, speiz külön padlással Mergó u. 14. sz. kiadó.

Gyöngörű újdonságok érkeztek!

Costume-szövetek

Női ruhaszövetek

Bluz-Szövetek

Ruha- és Bluz-selymek

Francia-Flanellek

és

Barchentekben,

Bosznay J. és Társa

nődivat áruházában

DEBRECEN, Kossuth-u. 5.

Az Alföldi takarékpénztár

Debrecenben

betétek után

4%-os kamatot fizet

s a 10%-os kamatadót is az intétet fizeti.

Alföldi takarékpénztár

Debrecenben

Piac-utca, saját-ház.

Köszvény és csúz ellen

legsikeresebb az egész világon ismert és kedvelt

KRIEGNER-féle

RÉPARATOR.

Egy nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona.
Kapható a gyógyszerárakban. Óvakodjunk utánzatoktól

Főraktár:

Kriegner György „Korona”-gyógyszertára

Budapest, VIII., Kálvin-tér.

ELSŐRANGU HIRNEVES
OSZTRÁK CEMENTGYÁRAK
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE
FŐHÉZS-INGYARORSZ. ÉS MELLENTARTOMÁNYAI TERÜLETÉRE
ELKÁN ÉS BOSSÁNYI
BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.
TELÉR: 8-11 * Helyjele: ELKÁN 1751.
Különösen kiváló minőségű Portland- és Román-cementet a piaci árnál legkedvezőbb ártételek mellett.
ÉRTŐMESTEREK
BETON-ÉPÍT. VÁLLALKOZÓK
CEMENTÁRÓ-GYÁROK
ÉPÍTÉSI ANYAG-KERESKEDEK
Különösen kiváló minőségű cementet a piaci árnál legkedvezőbb ártételek mellett. A cementek minőségét a legújabb vizsgálatok is igazolták. A cementek minőségét a legújabb vizsgálatok is igazolták. A cementek minőségét a legújabb vizsgálatok is igazolták.

Császári és királyi műasztalosok, kárpitosok és díszítők

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIEURS. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.

A legfinomabb

Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél

100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós esomagolásban akármely állomásra szállítva, Magyarország főútvonalain.

A szám-összeg előleges beklüdtése, vagy utánvét mellett kapható:

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Triest.